

Kádár János

Inter-
nacionalizmus,
szolidaritás,
szocialista
hazafiság

~~13117~~
2550

327
V10

1980 JUL 2 9

1982 APR 2 71 1

~~13117~~
2550
77249

327
K 10
KADAR János (1912)
Internacionalizmus, szolidaritás, szocialista hazafiság
1977, Kossuth Kiadó, 448, [3] l. 20 cm. —, —
ISBN 963 09 0890 5
Hazafiság, szocialista
Internacionalizmus
Szolidaritás
A B I
329

Kádár János

Internacionalizmus, szolidaritás, szocialista hazafiság

Kiadó: Könyvtár : 1973

Kádár János

Internacionalizmus, szolidaritás, szocialista hazafiság

Kossuth Könyvkiadó / 1977

Előszó

E kötet Kádár János elvtársnak a nemzetközi kérdésekkel foglalkozó írásait, beszédeit, interjúit adja közre. Folytatása a közel-múltban megjelent, belpolitikai témájú – előző – kötetnek. A válogatás több mint húsz évet fog át. Kifejezi pártunknak azt a mély meggyőződését, hogy napjainkban, amikor az emberiség nagy sorskérdései dőlnek el, a haladás erői előretörnek, a nemzetközi kommunista mozgalom felfelé ível, amikor a kommunista pártok önállóan dolgozzák ki politikájukat, taktikájukat és stratégiájukat, megnövekedett minden egyes párt felelőssége, s növekszik a proletár internacionalizmus jelentősége. Tükrözi pártunknak a nemzetközi osztályharcban követett szilárd és következetes marxista-leninista elvi-politikai vonalát. A közölt beszédek és írások rávilágítanak a magyar külpolitika internacionalista lényegére, amely a Szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz fűződő megbonthatatlan barátság erősítésében, a tőkésországokban harcoló kommunista és munkáspártokkal való szolidaritásban, a nemzeti felszabadító mozgalmak támogatásában mutatkozik meg. A kötet meggyőzően bizonyítja, hogy hazánk a különböző társadalmi berendezkedésű országok békés egymás mellett éléséért, a béke megvédéséért száll síkra, s ennek megfelelően sokoldalú együttműködésre törekszik a világ haladó és a realitásokat felismerő erőivel.

Az olvasó a kötet ismeretében széles körű áttekintést kap a Magyar Szocialista Munkáspárt nemzetközi tevékenységéről, a magyar külpolitika dinamizmusáról, s ezen keresztül a nemzetközi munkásmozgalom fejlődésének fontosabb kérdéseiről, valamint azokról a hatalmas változásokról, amelyek az elmúlt két évtizedben a nemzetközi helyzetben végbementek.

A Kiadó

Beszéd a szovjet–magyar barátsági nagygyűlésen Moszkvában

/RÉSZLET/

1957. MÁRCIUS

A Magyar Népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormánya és a Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége nevében köszönöm azt a meleg, elvtársi fogadtatást, amelyben bennünket itt, a Kreml történelmi falai között részesítettek.

Küldöttségünk azzal a megbízatással jött a Szovjetunióba, hogy megtárgyalja a Szovjetunió kormányával és a párt vezetőivel a kölcsönös kapcsolatainkat érintő időszerű állami és pártkérdéseket, megállapodásokat kössön e kérdésekben, erősítse a köztünk fennálló jóbaráti és szövetségi viszonyt.

Feladatunknak tekintettük, hogy a szovjet dolgozókkal a személyes kapcsolatok és a közvetlen találkozás útján is mélyítsük a magyar és a szovjet nép barátságát.

Küldöttségünket az emberi haladás útját megnyitó Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulójára készülő Szovjetunióban, a világ vezető szocialista országában mindenütt a magyar nép iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés, megbecsülés és igaz szeretet bensőséges barátságával fogadták. Ez a barátság egyöntetűen nyilvánult meg a szovjet kormány, a Szovjetunió Kommunista Pártja kimagasló vezetői és az egyszerű emberek részéről.

Különösen mély hatást tett valamennyiünkre az a nagy figyelem és forró lelkesedés, amellyel a szovjet munkások, mezőgazdasági dolgozók, értelmiségiek, a művészet és a kultúra munkásai fogadtak bennünket Moszkva, Leningrád, Szverdlovszk és Sztálingrád üzeimben, az állami gazdaságokban, a kulturális intézményekben, az utcán – mindenütt, ahol megfordultunk.

Mindez a szovjet emberek baráti, testvéri viszonyát fejezi ki a sok megpróbáltatáson átment magyar nép iránt. Engedjék meg, hogy ezért népünk nevében minden szovjet embernek köszönetet mondjunk.

Tisztelt elvtársak! Kedves barátaink! Mint önök előtt ismeretes, az októberi ellenforradalmi támadás a 12 esztendő szocialista építőmunka menetét szakította meg hazánkban.

A Hitler-fasiszta és a horthysta iga alól történt felszabadulásunk után békés úton szocialista forradalom ment végbe Magyarországon, a munkásosztály és forradalmi pártja vezetésével. A párt irányította munkás-paraszt állam és a társadalom más szervezett erői, a dolgozó tömegek, az elmúlt 12 évben a magyar nép életében történelmi jelentőségű alkotásokat hoztak létre az élet minden területén.

Népünk megszüntette országunkban a kapitalista-földbirtokos osztály kiváltságait, társadalmi tulajdonba vette a termelési eszközöket, a parasztság kezébe adta a földet, megszüntette a kiváltságosok előjogait, a faji, felekezeti, nemzetiségi és szociális jellegű hátrányos megkülönböztetéseket, és elindult a szocialista társadalom felépítésének útján.

Építőmunkánk eredményeként az ország ipara több mint háromszorosára növekedett; fejlődött a mezőgazdaság, a közlekedés, a kereskedelem, a kultúra, a közoktatás. Népi államunk az egész béralap 30 százalékánál magasabb összeget fordított évente ingyenes társadalombiztosításra, gyógykezelésre, üdültetésre, valamint a dolgozóknak juttatott más közvetett előnyök fedezésére.

A magyar nép hatalmas és lendületes építőmunkája közben – melyhez hasonlót népünk történelme nem ismer – az utóbbi években különböző hibák jelentkeztek az állam, a párt korábbi vezetésében. Ezek a hibák lényegükben a pártélet és a pártvezetés lenini elveinek megsértéséből eredtek. Következményeikben kihatottak az állami tevékenység és a társadalmi élet különböző területeire. A hibák nem voltak jelentéktelenek, de – ez az igazság – a szocialista építés maradandó eredményeihez viszonyítva alárendelt jelentőségűek voltak. Bátran mondható, hogy az 1945 óta eltelt 12 év vívmányai hatalmas társadalmi haladást, a szocializmus építésének első nagy és sikeres szakaszát jelentették a magyar nép számára. Mégis: a hibák következtében jelentkezett bizonyos lazulás a proletárdiktatúra egész mechanizmusában. Végül is az elkövetett hibák teremtették meg a lehetőséget arra, hogy a magyar nép esküdt ellenségei, a hibákat ürügyként kihasználva, csorbítsák a párt tekintélyét, aláássák a proletárdiktatúra erejét, és ellenforradalmi támadást szervezzenek a Magyar Népköztársaság ellen.

Az ellenforradalmi támadás sikere döntően a Nagy Imre- és a Losonczy-féle renegátcsoport belső árulása miatt következett be. A Nagy Imre-Losonczy-csoport a hibák elleni harc ürügyén nemcsak belülről bomlasztotta a pártot, hanem szövetkezett a reakció fekete erőivel és kívülről is a párt megsemmisítésére törekedett. Nacionálizmus szításával, a párt vezető szerepének revizionista tagadásával, a szocialista demokráciával szemben a szabadság és a demokrácia reakciós elferdítésével ők szállították az ellenforradalom számára az ideológiai fegyvereket. Ők szítottak eszmei zavart bizonyos rétegek – például az egyetemi ifjúság – soraiban és áruló tevékenységükkel a döntő pillanatban megbénították a párt, az állam erejét és a szocializmushoz hű tömegek akcióképességét.

Az ellenforradalmi támadás osztálybázisát természetesen a volt kizsákmányoló osztályok és az átmenetileg hozzájuk sodródott kispolgári elemek alkották. Az ellenforradalmi támadás szervezésében és vezetésében hegemon szerepük volt a régi Horthy-fasiszta hadsereg tisztjeinek, a horthysta állam vezető tisztviselőinek, az egykori uralkodó fasiszta pártok tagjainak.

A Magyar Népköztársaság elleni ellenforradalmi támadás fő kezdeményezői, irányítói, pénzelői, az összes reakciós erők fő támaszai azok az amerikai vezetés alatt álló imperialista körök voltak, amelyek népköztársaságunk megszületése óta nyílt uszító és titkos aknamunkát folytatnak népi demokratikus rendünk ellen.

A gazdasági megkülönböztetés, a rádióállomások uszító adásai, a ballonokban küldött ellenséges röpcédulák, a külpolitikai nyomás, a Horthy-fasiszta fegyveres erők tömörítése Nyugat-Németországban, a kém- és romboló tevékenység és minden más elképzelhető eszköz igénybevétele arra törekedtek, hogy hazánkat, a Magyar Népköztársaságot megsemmisítsék, a magyar népet újból leigázzák és országunkat az imperialisták gyarmatává tegyék.

Azzal a baráti segítséggel, amelyet a magyar kormány kérésére, a Varsói Szerződésben vállalt kötelezettség alapján a Szovjetunió nyújtott, a Magyar Népköztársaság megsemmisítette az ellenforradalmi támadást. A Szovjetunió, Kína és a szocialista tábor valamennyi országának sokoldalú testvéri segítségével a magyar nép sikerrel küzd le azokat a súlyos károkat, amelyeket az ellenforradalmi támadás okozott. A magyar dolgozók a gazdasági tevékenység és az élet minden más területén lépésről lépésre visszatérnek

a szocializmus építésének nagy munkájához. A proletariátus diktatúráját megvalósító munkás-paraszt állam, a Magyar Népköztársaság él és napról napra erősödik.

Vereséget szenvedett Magyarországon a burzsoá-nacionalista ellenforradalom, győzelmeskedett a szocialista forradalom. Vereséget szenvedett Magyarországon az imperializmus és győzelmet aratott a szocialista tábor proletár nemzetköziségen alapuló egységes ereje.

Köszönet a testvéri segítségért a szocialista tábor minden országának és népének! Köszönet a segítségért mindenekelőtt a Szovjet-uniónak, a szovjet népnek, amely újból vére hullatásával is védelmezte a magyar függetlenség szent ügyét!

Kedves elvtársak! Szovjet barátaink! Pártunk és kormányunk megszívlelte a történeteket, és fontos tanulságokat vont le az ellenforradalmi támadásból. Mindenekelőtt a leghatározottabban szembeszállunk a pártról szóló lenini tanítások revíziójának mindenfajta kísérletével. Szükségesnek tartjuk, hogy az eszmei, politikai és szervezeti egység feltétlen biztosításával építsük és erősítsük a munkásosztály forradalmi, marxista-leninista pártját, a proletariátus diktatúrájának vezető és fenntartó erejét.

Arra a tapasztalatra jutottunk, hogy egészségtelen és káros a pártnak a munkásosztály létszámához viszonyított, nálunk korábban kialakult túlzottan magas taglétszáma. Kitűnt, hogy a Magyar Dolgozók Pártja kilencszázszáz taglétszámában a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség legöntudatosabb százszázai mellett jelentékeny számban voltak kispolgári beállítottságú elemek is. Ezek – jóllehet, a kommunizmus eszméjével rokonszenveztek – a harc nehéz óráiban meginogtak és nem erősítették, hanem gyengítették a pártot. Jelentékeny számban voltak korábban a pártban karrieristák és olyan ellenséges elemek is, akik belülről rombolták a pártot.

Véleményünk szerint a Magyar Szocialista Munkáspárt ma egészségesen fejlődik. Ereje elsősorban abban van, hogy 1956. november 4-e után, az ellenforradalommal folytatott fegyveres, politikai és eszmei harcban született újjá. A pártvezetés, őrizkedve a szektás elzárkózás múltbeli hibáitól, a pártépítés egészséges vonásait igyekezett megővni és továbbfejleszteni. Döntő feladatának tartja annak biztosítását, hogy csak a valóban kommunisták legyenek a párt tagjai, meggátoljon minden frakciós csoportosulást a

párton belül, kiküszöböljön minden idegen befolyást és erősítse a párt egységét.

Tapasztalataink alapján különös figyelmet fordítunk az államról, a proletárdiktatúráról szóló lenini tanításokra.

Erősítjük a proletárdiktatúrát, népköztársaságunk államát a szocialista demokratizmus további elmélyítésével a néptömegek között. A dolgozó tömegeket általában, a munkásosztályt pedig különösen a múlthoz képest sokkal inkább be kell vonni a párt állásfoglalásainak, az államhatalmi szervek határozatainak kialakításába, a munkáshatalom aktív védelmébe és az osztályellenség elnyomásának megvalósításába.

Erősítjük a proletárdiktatúrát a munkás-paraszt állam védelmében, az osztályellenség belső és az imperialisták külső aknamunkájával szemben.

Igen pozitív dolog volt, hogy hazánkban a szocialista forradalom az 1945–1947-es években békés úton és nem véres, hosszantartó polgárháború útján ment végbe és aratott győzelmet. A fejlődésnek ez az útja népünket sok szenvedéstől kímélte meg. Minthogy azonban a viszonylag békés fejlődés feltételeit és körülményeit nem elemeztük kellőképpen, nem is tudtuk a megfelelő következtetéseket levonni és olyan intézkedéseket tenni, amelyekre az adott körülmények között elkerülhetetlenül szükség lett volna.

Az októberi ellenforradalom véleményünk szerint megmutatta a következőket.

A szocialista forradalom viszonylag békés úton történt győzelme a magyar burzsoázia számára azzal az előnnyel járt, hogy – bár a kisajátítások következtében hatalmának gazdasági alapja megszűnt – jelentékeny mértékben megőrizte kádereit és aktív politikai szerepét. Ehhez járult, hogy – a fejlődés sajátos jellege következtében – a burzsoá államapparátust 1945 után a csendőrség és a hadsereg kivételével nem vertük szét, hanem csak fokozatosan megreformáltuk, és a burzsoázia hosszú ideig – és jelentős mértékben – meg tudta őrizni befolyását az állami adminisztrációra, a gazdasági és kulturális ügyek intézésére is.

Ez a magyarázata annak, hogy a burzsoázia 1956. október 23-a után, mint aktív politikai tényező néhány nap alatt hatékonyan újjá tudott szerveződni és fel tudott lépni.

A szocialista forradalom viszonylag békés fejlődésének, annak a ténynek, hogy a burzsoázia jórészt meg tudta őrizni politikai és

adminisztratív erejét, valamint kádereit, fokozott éberségre kellett volna, hogy kötelezze a pártot, de az egész munkásosztályt, a dolgozó nép tömegeit is.

Ezzel szemben nálunk a pártban, a munkásosztály tömegeiben már 1948 után fokozatosan az a hangulat lett úrrá, mintha a burzsoázia osztályerőit olyan mértékben megsemmisítettük volna, mint ahogy a Szovjetunió és Kína a hosszantartó, s a végsőkéig kiélezett polgárháború formájában lejátszódott szocialista forradalmában.

Magyarországon a fokozott éberség és az osztályellenség hatékonyabb elnyomása az osztályharc sajátos alakulása miatt is indokolt lett volna. Az orosz burzsoázián kívül ugyanis egyedül a magyar burzsoázia volt az, amely egyszer már – 1919-ben – átélte a proletariátus diktatúráját. Ez egyrészt kifejelesztette a magyar burzsoáziában azt a tízszeres dühöt, amelyről már Lenin beszélt, másrészt nagy tapasztalatokkal gazdagította őket a proletariátus elleni, különösen pedig a proletariátus diktatúrája elleni harcban.

A drága áron szerzett történelmi tapasztalat ma arra int bennünket, hogy a proletárdiktatúra elnyomó oldalát is erősítsük és a dühödt osztályellenség, valamint az útjának egyengetői számára követelt szabadság és demokrácia kérdésében egy hajszálnyit se engedjünk.

Kedves elvtársak! A burzsoá nacionalista ellenforradalommal és az ennek utat-kaput nyitó revizionizmussal folytatott harcunk egyik központi kérdése: a proletár nemzetköziség, ezen belül a Szovjetunióhoz való viszonyunk.

A Szovjetunióhoz való viszonyunkat – különösen a nemzeti függetlenséggel és kereskedelmi szerződéseinkkel kapcsolatban – az osztályellenség rágalmazta és támadta. A nemzeti függetlenség kérdésében az igazság az, hogy a magyar nemzeti függetlenség ügyének nagyobb barátja és erősebb támasza a Szovjetuniónál – annak fennállása óta – nem volt és ma sincs.

A Szovjetunió, híven Lenin külpolitikájához, mindenkor támogatta a magyar nemzeti függetlenség ügyét. Ezt tette már akkor is, amikor Magyarországon kapitalista rendszer volt és a Szovjetunióval szemben ellenséges osztályerők voltak hatalmon. A Szovjetunió már a második világháború előtt is kölcsönösen előnyös kereskedelmi kapcsolatokat javasolt Magyarországnak. Visszaadta az 1848-as szabadságharcban a cári hadsereg zsákmányolta ma-

gyar zászlókat. Nyomatékosan óvta a magyar kormányt a második világháborúba való belépéstől.

A második világháborúban leverte Magyarországról a Hitler-fasiszta megszállók bilincseit, segítette nemzeti függetlensége elnyerésében a magyar népet, amely már 400 éve állott harcban a Habsburgok, majd a fasiszta Németország elnyomásával.

Végül most, az 1956-os imperialista-ellenforradalmi támadás leverésében nyújtott támogatásával a Szovjetunió ismét segített megvédeni a magyar nemzeti függetlenség nagy ügyét.

Ha az elmúlt években a két ország kapcsolatában elő is fordultak egyes olyan formai hibák, amelyek zavarták a szovjet–magyar viszonyt, a Szovjetunió vagy a Magyarországon tartózkodó szovjet katonai egységek sohasem sértették szuverenitásunkat, a magyar nemzeti függetlenséget, ellenkezőleg, minden erejükkel védték és támogatták azt.

A szovjet–magyar gazdasági kapcsolatok kérdésében az igazság az, hogy a Szovjetunió mindenkor nagyarányú, önzetlen és jelentékeny segítséget adott a Magyar Népköztársaságnak, ami jelentős anyagi áldozatokat jelentett számára.

A nagy és a kis államok gazdasági kapcsolatait valamennyire is ismerő emberek tudják, hogy kapitalista viszonyok között a nagy kapitalista állam a kisebbet azzal kényszeríti a függőségi viszonyba, hogy nyersanyagot vásárol tőle, majd azt feldolgozva, kész ipari terméként adja el, rendszerint ugyanannak a kis államnak, és ezzel is meggátolja önálló iparának fejlődését.

A Szovjetunió gazdasági kapcsolatai Magyarországgal ellenkező jellegűek. 1956-ban Magyarország kivitelének 72 százalékában ipari készárut szállított a Szovjetuniónak. Ugyanezen évben behozatalunk a Szovjetunióból 85 százalékban nyersanyag és félkész gyártmány volt.

Az elmúlt 12 évben a magyar népgazdaság nyersanyagszükségletének jelentős részét a Szovjetunió biztosította. Ezzel nagymértékben elősegítette, hogy a magyar ipar a korábbi színvonalnak több mint háromszorosára emelkedjék. Mindez azt bizonyítja, hogy a magyar–szovjet kapcsolat a magyar nép létérdeke, és e baráti viszony haszonélvezője elsősorban a Magyar Népköztársaság, a dolgozó magyar nép.

Véleményünk szerint a szocialista tábor országai között a proletár internacionalista kapcsolat állami és pártvonalon egységes egé-

szet képez, mert a szocialista országokban a munkásosztály van hatalmon, annak külpolitikája érvényesül. Ezért nem tartjuk elfogadhatónak a szocialista országok egymás közti viszonyában az állami és pártkapcsolatok olyan mechanikus szétválasztását, amely szerint elképzelhető volna, hogy két szocialista ország ideológiai vonalon harcol, állami vonalon viszont jól együttműködik egymással.

A Magyar Népköztársaság a múlt évi ellenforradalmi támadás súlyos időszakában a szocialista tábor egységének, e tábor egységes támogatásának köszönhetette, hogy leküzdötte a létét fenyegető veszélyt. Ez a körülmény is egyik oka annak, hogy a Magyar Népköztársaság eltökélt és törhetetlen híve a szocialista tábor egysége további erősítésének, és a szocialista tábor vezető erejével, a Szovjetunióval való barátságnak.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a proletár internacionalizmus elvi alapján áll. Küzd minden olyan ellenséges eszmei és politikai törekvés ellen, amelynek célja a szocialista országok kapcsolatainak lazítása. Küzd még akkor is, ha ez a törekvés úgynevezett „nemzeti kommunizmus”, „sztálintalanítás”, vagy bármilyen más címszó alatt jelentkezik.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió közötti barátság és szövetségi viszony erősítése hozzájárul a szocialista tábor egységének további megszilárdításához. A szocialista tábor országainak egysége viszont erős támasza a függetlenségüket védelmező, azt nemrégiben visszanyert vagy azért küzdő nem szocialista országok nemzeti, haladó törekvéseinek, és segíti az emberiség békéjét veszélyeztető imperialista agresszív tervek megfiúsítását.

Ezért a magyar-szovjet barátság további erősödése meggyőződésünk szerint helyeslésre talál mind a szocialista országoknál, mind a nemzeti függetlenségüket védelmező, a tartós békét óhajtó nem szocialista országoknál és embereknél az egész világon.

A proletár internacionalizmus elvei vezetnek bennünket a világ valamennyi kommunista és munkáspártjához fűződő viszonyunkban, a munkásosztály más szervezeteihez való kapcsolatainkban.

Az ellenforradalommal szembeni harcban nagy erkölcsi és politikai támogatást jelent számunkra, magyar kommunisták számára az a tudat, hogy a francia kommunisták pártjától a japán és indonéz kommunisták pártjához mindazok a kommunista pártok, ame-

lyek állást foglaltak a magyarországi eseményekkel kapcsolatban, helyeslik harcunkat és politikailag támogatnak bennünket.

Meggyőződésünk szerint a proletár internacionalizmus a nemzetközi munkásosztály és az emberi haladás nagy ereje, amely minden zsákutcába vezető nézetet leküzdve halad előre a maga fejlődésének útján.

Tisztelt elvtársak! Kedves barátaim! Néhány fontos kérdésben vázoltam nézetünket. Távol áll tőlünk, hogy bármiben is tévedhetetlennek vagy hibátlannak tartsuk magunkat. De itt olyan tapasztalatokról van szó, amelyeket drága áron szereztünk, és amelyeket a szocialista forradalom ügyének javára szeretnénk becsületesen és kommunista lelkiismeretünk szerint hasznosítani.

Úgy gondoljuk, hogy dicső történelmi hagyományokra támaszkodunk és a magyar kommunistáknak sok megpróbáltatást látott nemzedékei támogatnak bennünket.

A forradalmi munkás-paraszt kormányoknak van olyan tagja, aki már a polgárháború éveiben az Urálban, a vörös partizánosztagokban harcolt a cári tisztek ellen. Nem kevés olyan vezetőnk van, aki az 1919-es magyar proletárdiktatúra idején a Magyar Vörös Hadseregben harcolt. Vannak olyanok, akik a Horthy-fasizmus idején az illegális pártszervezetekben dolgoztak és vannak olyanok is, akik a felszabadulás után lettek a kommunista eszme harcosai.

A régi, úri, ellenforradalmi Magyarország már 38 éve küzd a proletárdiktatúra ellen, annak megsemmisítéséért. Az új népi és szocialista Magyarország szintén 38 éve harcol azért, hogy a proletárdiktatúra országa legyen. A régi, úri Magyarország ebben a több évtizedes harcban megsemmisült. Győzött a Magyar Népköztársaság. Magyarországon proletárdiktatúra van és az is marad a kommunizmus teljes győzelméig.

Az úri Magyarország 38 éve a nemzetközi imperializmusra támaszkodik. A szocialista Magyarország a nemzetközi proletársolidaritásra és annak első megtestesült államára, a Szovjetunióra!

Népszabadság, 1957. március 28.

A munkás nemzetköziség és a Szovjetunió

1957. OKTÓBER

Mindenki tudja, hogy a Szovjetunióval olyan állam jött létre, ahol a párt- és a társadalmi életet éppen úgy, mint a kormány politikáját, teljes mértékben áthatotta és áthatja a proletár internacionalizmus elve és gyakorlata.

Napjainkban a forradalmi munkásmozgalom emberei, de rajtuk kívül mindazok, akik híven ragaszkodnak hazájuk szabadságához és függetlenségéhez, akik az emberi haladásnak, a különböző társadalmi rendszerű országok népei békés egymás mellett élésének és az emberiség békéjének hívei, a Föld valamennyi országában mély emberi érzéssel gondolnak arra, hogy a Szovjetunió négy évtizedes fennállásának ünnepi évfordulójához közeledik.

A 60–65 éves életkor manapság már nem ritka, nem is szokatlan. A Szovjetunióban tömegesen élnek olyan emberek, akik 1917-ben már felnőttek, 20–25 éves korban voltak. Bizonyára nem kevesen vannak közöttük, akik az 1917-es év beköszöntésekor nem voltak kommunisták, nem marxista-leninista szemmel nézték a világot, de mint tisztességes embereket, foglalkoztatta őket hazájuk, népük sorsa. Az ilyen embereket bizonyára mélységes öröm és a nemzeti büszkeség érzése tölti el, ha arra gondolnak, hogy milyen hatalmas fejlődésen ment át országuk, és milyen nagy utat tettek meg az egykori cári Oroszország népei a nemzeti és társadalmi fejlődés útján az elmúlt 40 esztendő alatt.

Az egykori cári Oroszország kívül-belül megtépázott, korhadó rendszere idején, a cárok, kapitalisták, földesurak kormányzása alatt ez a haza a dolgozó nép számára csak a fájdalom forrása lehetett. A dolgozók elképesztő nyomora, a lakosság 76 százalékának írástudatlansága, az elmaradott mezőgazdaság, a viszonylag kicsiny és jelentős részben nyugati tőkések kezében levő ipar, az egyes népek és nemzetiségek között szított gyűlölködés és a többi gond, baj 1917 elején, csak keserűséggel tölthette el Oroszország

minden igaz fiát. Ma, a cári Oroszország helyén született új világ a Szovjetunió hatalmas, fejlett iparával, modern mezőgazdaságával, kultúrájával, a világ legkülönb és méreteiben legnagyobb tudós- és szakemberképzésével, minden más országot megelőző atom- és hidrogénenergia-kutató tudományával és a fejlődés többi nagyszerű vívmányával – a szovjet haza minden állampolgárát a hazafias büszkeség érzésével töltheti el.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a Szovjetunió népeinek 40 évi kitartó, lelkes, sokszor áldozatos munkája így változtatta meg a szovjet emberek hazáját. A Szovjetunió fejlődése, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme, a szovjet szocialista állam újabb és újabb sikerei azonban „nem helyi, nem sajátosan nemzeti, nemcsak orosz, hanem nemzetközi jellegűek...” – amint Lenin mondotta az októberi forradalom alapvonásainak jelentőségéről.

A világ minden országában beszélnek és nemegyszer heves vitákat folytatnak az emberek arról, hogy a Szovjetunióban negyven év alatt milyen fejlődés ment végbe, hogy e hatalmas országban örökre megszűnt az embernek ember által való kizsákmányolása, hogy felszámolták a kapitalista rendszert és ezzel együtt a kapitalizmus elkerülhetetlen kísérőit: a gazdasági anarchiát, a gazdasági válságokat, a milliókat sújtó munkanélküliséget és létbizonytalanságot, a nemzetek és nemzetiségek elnyomását – felépítették a szocialista rendszert.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom nemzetközi jelentősége mindenekelőtt az, hogy a marxizmus-leninizmus elméletét az imperialista tőke diktatúrájának megdöntéséről és a munkáshatalom megteremtéséről, a kapitalista társadalmi rend felváltásáról, az osztály nélküli, szocialista társadalom felépítéséről – az elmélet területéről átvitte a valóság, a reális élet területére. Mindezt gyakorlatilag megvalósították. A Lenin által kovácsolt kommunista párt vezetésével mindezek végrehajtása és valóra váltása során az öntudatos szovjet dolgozók: munkások, parasztok, értelmiségiek nem kevés – öntudatosan vállalt – áldozattal, a világon elsőként, úttörőként példát mutattak minden ország munkásosztályának, és felbecsülhetetlen értékű tapasztalatok tömegét – és más, sokirányú segítséget adták az egész nemzetközi munkásmozgalomnak.

A nemzetközi munkásmozgalomnak – amelynek már a hajnalán

Marx és Engels írta fel zászlajára a „Világ proletárjai, egyesüljetek!” jelszót – legbensőbb lényegéhez tartozik a proletár internacionalizmus. A nemzetközi munkásmozgalom ennek az elvnek a jegyében alakult és fejlődött a történelem leghatalmasabb társadalmi mozgalmává. A modern munkásmozgalom több mint százéves története, a nagy áldozatok árán szerzett harci tapasztalatok, e tapasztalatokat összefoglaló és általánosító elmélet, a marxizmus-leninizmus, együttesen bizonyítják, hogy a proletár internacionalizmus bármiféle gyengítése csökkenti az egyes országok munkásosztályának erejét, tudatosságának fokát, gyengíti az egész nemzetközi munkásmozgalmat. A tapasztalatok azt is bizonyítják, hogy a munkás nemzetköziség elméleti és gyakorlati kötelékeinek szorosabbá válása erősíti az egyes országok munkásosztályát és az egész nemzetközi munkásmozgalmat.

Pozitív és negatív oldalról egyaránt ezt igazolják az emberiség sorsát befolyásoló történelmi időszakok: az első és a második világháború lefolyása és ezek hatásai.

Az orosz munkásosztálynak és forradalmi pártjának nagy érdeme, hogy a történelem során mindenkor magasra emelte s előre vitte a proletár internacionalizmus zászlaját. A Szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet nép, a szovjet állam, mint 40 év óta mindig, ma is a proletár internacionalizmus rendíthetetlen, fő és központi bázisa.

Lenin, a bolsevik párt és a köréje tömörült orosz munkásosztály már az első világháború idején a proletár internacionalizmus eszméjével hívta harcba az imperialista háború által elgyötört népeket a burzsoá nacionalizmus ellen, önmaguk felszabadításáért, a békéért. Nem véletlen, hanem Lenin és a bolsevikok tanításának eredménye, hogy a munkásosztály forradalmi, kommunista pártjai a burzsoá nacionalizmusnak a munkásosztályon belül fellépő képviselői: a revizionista árulók, az imperialista háború elleni harcban szerveződtek és fejlődtek a népeket, nemzeteket vezető nagy nemzeti és nemzetközi erővé.

Ezt a nagy történelmi folyamatot és ebben a folyamatban a szovjet szocialista forradalom nemzetközi hatását Lenin „A Kommunista Internacionálé II. kongresszusa” című cikkében így jellemezte: „Nagyok azok a katonai győzelmek, amelyeket a munkások és parasztok Szovjetköztársasága a földbirtokosokon és a tőkésen, a Jugenyicseken, Kolcsakokon, Gyenyikineken,

a fehérlengyeleken és pártfogóikon, Franciaországon, Anglián, Amerikán és Japánon aratott. De még nagyobb a munkások, a dolgozók, a tőke által elnyomott tömegek eszén és szíven aratott győzelmünk, a kommunista eszmék és a kommunista szervezetek győzelme az egész világon.”

A proletár internacionalizmus megerősödésének nagy szerepe volt a második világháború előtt és alatt a népek antifasiszta tömörítésében, hozzájárult a német-olasz-japán és a magukhoz láncolt kisebb csatlós országok fasiszta erői fölött aratott győzelemhez. A nemzetközi munkásmozgalom összefogott ereje, élén a világ legnagyobb internacionalista hatalmával, a Szovjetunióval, az elmúlt 40 év történelme során mindig – így a szörnyű második világháború idején is – a fasiszta imperializmussal legkövetkeztesebben szembenálló, a népeket közös frontba tömörítő győzedelmes erőnek bizonyult.

A munkásosztály internacionalista egysége nemcsak a nemzetközi munkásosztály ereje és támasza. Ereje és támasza volt mindenkor a nemzeti függetlenségükért harcoló gyarmati népeknek, és a világ békéjéért küzdő embereknek is. A Szovjetuniónak a fasiszmus erői fölött aratott győzelme új fellendülést eredményezett a nemzetközi munkásmozgalomban. Ennek a győzelemnek a nyomán további 11 ország szakadt ki az imperializmus világrendszeréből, 11 újabb ország népei építik ma a szocializmust. Így a szocializmus világrendszerré vált.

De ugyanezen időszak alatt az imperializmusra mért csapás hatására az egész imperialista gyarmati rendszer az általános bomlás állapotába jutott. Megszületett a független India, Indonézia, Burma, Egyiptom; és több más ázsiai és afrikai ország népe is az önálló, nemzeti fejlődés útjára lépett.

A proletár internacionalizmus eszméje jegyében egyesült szocialista országok, és a nem szocialista, de hasonlóan imperialista-ellenes ázsiai és afrikai népek és országok harci szövetsége világméretű békeövezet, legyőzhetetlen erő. Mindezek az eredmények azt igazolják, hogy a nemzetközi munkásmozgalom forradalmi erői híven követték Lenin tanítását, aki azt mondotta: „Az előrehaladott országok forradalmi mozgalma a valóságban egyszerű csalás volna, ha a munkások az európai és az amerikai tőke ellen folytatott harcukban nem egyesülnének teljesen és legszorosabban az e tőke által elnyomott száz- és százmillió gyarmati rabszolgával.”

A világ békeszerető erőinek legfőbb támasza a Szovjetunió által vezetett szocialista tábor proletár internacionalista egysége, amely pusztán létevel, nagy erkölcsi, politikai, gazdasági és katonai erejével is féken tartja az imperializmust, és kockázatosná teszi számára minden agressziót.

Elsősorban a Szovjetunió következetes internacionalizmusának példája nyomán vált ez a hatalmas munkásmozgalmi erő a nemzeti függetlenség, a társadalmi haladás és a béke legerősebb védelmezőjévé, támaszává az egész világon.

A magyar munkásmozgalomban is csaknem 80 éve folyik a harc a következetes internacionalista irányzat és a mozgalomba fertőző betegségeként befurakodó burzsoá nacionalista nézetek és erők között. A nacionalista veszély bizonyos mértékig összefügg a magyar nép sajátos nemzeti történelmével. A mi népünk évszázadokig élt török és német elnyomás alatt és vívta harcát az elnyomókkal nemzeti függetlenségeért, szabadságáért. Ma is elevenen él az 1848–1849-es, Kossuth és Petőfi eszmei vezetésével a Habsburg-zsarnokság ellen vívott nagy szabadságharc emléke, amelynek haladó jellegéről és hősiességéről Marx és Engels is nagy elismeréssel írt.

A magyar nép függetlenségi harcait azonban árnyékként kísérte a magyar nagyhatalmi törekvés. A török és a német elnyomás alatt nyögő magyar nép feudális urai ugyanis, miközben kiszolgáltatták a népet elnyomóiknak, maguk is elnyomták az ország területén élő jelentős szlovák, román, szerb és horvát nemzetiségű dolgozó tömegeket. Ez az oka annak, hogy az 1848–1849-es szabadságharc idején az osztrák hódítók félre tudták vezetni a feudális urakat joggal gyűlölő nemzetiségeiket, és mozgósították őket a magyar szabadságharc ellen. Ezen a történelmi tragédián kívül a ma élő magyar nemzedékre örökölni maradt a nacionalizmus mérge, amelytől még bizonyos dolgozó rétegek sem tudtak teljes mértékben megszabadulni.

De a magyar munkásmozgalomban erősek az internacionalista hagyományok is. A magyar munkásosztály sikerrel harcolt és harcol ma is a burzsoá nacionalista behatások ellen. A magyar munkásmozgalom egyes kiemelkedő harcosai életük példájával mutatták meg a magyar dolgozóknak, hogy a munkásmozgalom nemzetközi jellege a döntő. A múlt században az első magyarországi szocialista munkáspárt megszervezésében kezdeményező

szerepet betöltött Frankel Leó egyik vezető személyisége volt az 1871-es párizsi kommünnek is. A szovjethatalomért a polgárháború időszakában harcoló volt hadifogoly vöröskatonának magyar internacionalistáknak nevezték magukat, és ha kellett, életüket adták, hogy a megtisztelő elnevezéshez méltók maradjanak. Nemzetközileg ismert harcosa volt a magyar munkásmozgalomnak Zalka Máté, a Spanyolországban hősi halált halt magyar kommunista tábornok. A magyar kommunistáknak a proletár internacionalizmushoz való hűségét vérével pecsételte meg az a 600 magyar internacionalista, aki spanyol földön halt hősi halált a spanyol és egyben a magyar nép szabadságáért, a szocializmus nemzetközi ügyéért.

A magyar munkásmozgalom internacionalizmusának állami életünkben is van történelmi gyökere. Ez a hősi, történelmi szakasz már szoros és közvetlen kapcsolatot mutat a proletár nemzetköziség fő bázisával és támaszával, a Szovjetunióval. Az első magyar munkás-paraszt állam, az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság és a Szovjetunió 38 évvel ezelőtt deklarálták a szövetséges és fegyvertársi viszonyt.

A Szovjetunió a proletár nemzetköziség szellemében hozta azt a veráldozatot is, amellyel 1945-ben felszabadította a magyar népet a Hitler-fasiszta iga alól, és megnyitotta népünk előtt a nemzeti függetlenség és társadalmi haladás útját. Ez a szellem nyilvánult meg abban a sokszor áldozatos segítségben, amelyet a Szovjetunió népei az elmúlt 13 esztendő alatt a magyar népnek erkölcsi, politikai és gazdasági értékekben nyújtottak.

A szocialista világrendszer kialakulása óta a proletár internacionalizmus a világnak ezen a részén új jelleget öltött; a proletár internacionalizmus a szocialista tábor országainak állami életében is törvénnyé vált és az országaink népei közötti baráti viszonyunk belső tartalma lett. Ez a magyarázata annak, hogy összefogott erővel védjük mindenütt a munkáshatalmat, közös erőfeszítéseket teszünk a szocializmus építéséért és a béke védelméért. A szocialista táboron belül a proletár internacionalizmus ma már erős, megingathatatlan államközi szövetségekké is alakult, amelyeket áthatnak a közös érdekek, a közös célok.

Mindezek vitathatatlan bizonyosságát látta a világ 1956 októberében, amikor az imperialisták ellenforradalmi támadást intéztek a Magyar Népköztársaság ellen; és nemcsak a magyar néppel,

hanem az egész szocialista táborral szemben találták magukat. Ez a legfőbb oka az októberi imperialista fegyveres beavatkozási kísérlet kudarcának.

A magyar nép ekkor is elsősorban a Szovjetuniótól kért és kapott segítséget. 1956 októberében ismét bebizonyosodott – ez alkalommal ismét a nemzetközi szocializmus és a béke frontjának magyar szakaszán –, hogy a proletár internacionalizmus, a béke, az emberi haladás fő támasza a Szovjetunió. De felsorakozott a Szovjetunió mögé ezen elv alapján a szocialista tábor minden országa.

1956 októberében a magyar nép a Szovjetunió és a többi szocialista ország segítségével megvédte a munkáshatalmat, és ezzel újabb leckét adtak a világnak a proletár internacionalizmus legyőzhetetlen erejéről. Ez a proletár internacionalista szellemmel áthatott nemzetközi erő az imperialista beavatkozási kísérlettel szemben megvédte a magyar függetlenséget és a béke ügyét Európában.

Októberben az imperialisták nemcsak fegyveres vereséget szenvedtek. Az ellenforradalmi kísérlet leleplezte a munkásmozgásban ismét és ismét feléledő burzsoá nacionalizmust, a fegyveres felkelésig vezető revizionista, úgynevezett „nemzeti kommunista” nézeteket. És ez felébresztette nemcsak a magyar munkáosztálynak, de az egész világ munkáosztályának éberségét is. Mi, magyar kommunisták az 1956. októberi ellenforradalmi támadásból azt a legfőbb tapasztalatot merítettük, hogy Lenin s a bolsevikok kérlelhetetlenségével kell harcolni a revizionizmus, a burzsoá nacionalizmus minden megnyilatkozása ellen. Nem engedhetünk a párt egységén hajszálnyi repedéseket sem, véde-nünk és erősíteniünk kell a munkáshatalmat a proletárdiktatúra minden eszközével.

A magyar nép a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulójának ünnepére készül. Ebből az alkalomból ismét és ismét számba veszi a Szovjetunió Kommunista Pártjától, a Szovjetunió népeitől kapott sokirányú és rendkívül értékes segítséget. Ezek között azokat a tapasztalatokat, amelyek a Szovjetuniónak a szocializmus építésében elért hatalmas sikerei alapján alapvető és általános jelentőségűek, amelyek a marxizmus-leninizmus igaz, megvalósult tanításait tükrözik, s amelyek a Szovjetuniót a szocialista tábor központjává, vezető erejévé teszik.

A mi hazánkban a 40. évforduló alkalmával bensőséges szeretettel és mély tisztelettel gondolunk a Szovjetunió Kommunista Pártjára, a nagy szovjet népre, amely a kommunizmus ügyéért, a világ haladásáért, a béke ügyéért a XX. században a legtöbb áldozatot hozta, és a legtöbb segítséget nyújtotta ahhoz, hogy a magyar nép szabad, független országban a maga uraként éljen.

Pravda, 1957. október 9.

Népszabadság, 1957. október 10.

Tartalom

Előszó 5

Beszéd a szovjet–magyar barátsági nagygyűlésen Moszkvában (Részlet)
(1957. március) 7

A munkás nemzetköziség és a Szovjetunió (1957. október) 16

A Központi Bizottság beszámolója a VII. kongresszuson (Részlet)
(1959. november) 24

A lenini eszmék hatása és megvalósulása Magyarországon
(1960. április) 28

Felzólalás az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének
15. ülésén (1960. október) 46

A marxizmus–leninizmus világítja meg előrehaladásunk útját
(1960. december) 64

A Központi Bizottság beszámolója a párt VIII. kongresszusán (Részlet)
(1962. november) 76

Beszélgetés André Wurmserrel, a l'Humanité tudósítójával
(1962. december) 88

Beszélgetés Preston Groverrel, az AP tudósítójával (1965. június) 106
Moszkva üzenete a világ népeihez (1966. április) 116

Beszélgetés Henry Shapíróval, a UPI amerikai hírügynökség állandó
moszkvai tudósítójával (1966. július) 130

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója
a párt IX. kongresszusán (Részlet) (1966. november) 151

Felzólalás Karlovy Varyban az európai kommunista és munkáspártok
értekezletén (1967. április) 163

Az internacionalizmus – ma (1967. szeptember) 171

Felzólalás Moszkvában a Nagy Októberi Szocialista Forradalom
50. évfordulóján rendezett ünnepi ülésen (1967. november) 181

Üdvözlő beszéd a kommunista és munkáspártok budapesti találkozásán
(1968. február) 185

Beszéd a Központi Bizottság ünnepi ülésén, a párt megalakulásának
50. évfordulóján (1968. november) 191

Felszólalás a kommunista és munkáspártok moszkvai tanácskozásán
(1969. június) 211

Beszélgetés Giuseppe Boffával, a l'Unita, az Olasz Kommunista Párt
központi lapjának különtudósítójával (1969. november) 226

Sajtóértekezlet Prágában (1969. december) 240

Beszéd az országgyűlés ünnepi ülésén hazánk felszabadulásának
25. évfordulóján (1970. április) 250

Lenin – a szocializmus építésének teoretikusa és szervezője
(1970. április) 268

A szocializmus – a világfejlődés fő iránya (1970. április) 280

A Központi Bizottság beszámolója a párt X. kongresszusán (Részlet)
(1970. november) 295

Válasz R. C. Longworth-nak, a UPI tudósítójának (1971. március) 306

Beszéd Csepelen a szovjet párt- és kormányküldöttség tiszteletére
rendezett nagygyűlésen (1972. december) 323

Merre tart Európa? (1973. június) 332

Nyilatkozat a szovjet rádióknak és televízióknak (1973. október) 342

Felszólalás az európai kommunista és munkáspártok tanácskozását
előkészítő értekezleten (1974. december) 349

A Központi Bizottság beszámolója a párt XI. kongresszusán (Részlet)
(1975. március) 356

Felszólalás Kuba Kommunista Pártja I. kongresszusán
(1975. december) 364

Felszólalás a Lengyel Egyesült Munkáspárt VII. kongresszusán
(1975. december) 369

Felszólalás a Szovjetunió Kommunista Pártja XXV. kongresszusán
(1976. február) 373

Felszólalás Csehszlovákia Kommunista Pártja XV. kongresszusán
(1976. április) 378

Felszólalás a Bolgár Kommunista Párt XI. kongresszusán
(1976. április) 382

Felszólalás a Német Szocialista Egységpárt IX. kongresszusán
(1976. május) 387

Felszólalás az európai kommunista és munkáspártok berlini
tanácskozásán (1976. július) 390

Sajtóértekezlet Bécsben (1976. december) 396

A szocializmus építésének néhány magyarországi tapasztalata
(1977. január) 405

Sajtóértekezlet Rómában (1977. június) 420

Válasz a Frankfurter Rundschau kérdéseire (1977. július) 429

Sajtóértekezlet Bonnban (1977. július) 438

Köszöntő a Magyar Televízió ajándékműsorában a Nagy Októberi
Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából
(1977. augusztus) 441

A kiadásért felel a Kossuth Könyvkiadó igazgatója
Szerkesztette Rákosné Szőke Katalin
A borító, a kötéstervezés és a tipográfia Erdélyi János munkája
Műszaki vezető Mózes Tibor
Műszaki szerkesztő Székffy Gyula
A szedést 1977. II. 9-én kezdték meg
Megjelent 1977. IX. 15-én, 22 000 példányban
Terjedelme 28,25 (A/5) ív
77. 1065/1/3311 – Zrínyi Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Bolgár Imre vezérigazgató

